

Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

Wydział Medycyny Weterynaryjnej

Katedra i Klinika Chirurgii

Lek.wet. Magdalena Brzozowska

ROZPRAWA DOKTORSKA

**Diagnostyka chorób jamy nosowej oraz zatok
przynosowych u psów i kotów z wykorzystaniem
nowoczesnych technik obrazowania**

Promotor: dr hab. Zdzisław Kielbowicz, prof. nadzw.

Wrocław 2018

Streszczenie

Choroby jamy nosowej oraz zatok przynosowych występują często u psów i kotów, stanowiąc wyzwanie diagnostyczne dla lekarzy weterynarii. Spowodowane jest to takimi samymi objawami klinicznymi, które występują zarówno podczas stanów zapalnych oraz procesów nowotworowych.

Celem pracy doktorskiej była analiza przydatności badań obrazowych w celu zobrazowania zmian zapalnych i nowotworowych w jamie nosowej i zatokach przynosowych. Wykonywano badanie : radiologiczne, tomografii komputerowej oraz rynoskopię dodatkowo wzbogaconymi badaniami dodatkowymi: mikrobiologicznym, mikologicznym i histopatologicznym.

Podczas doświadczenia przebadano 128 pacjentów Katedry i Kliniki Chirurgii, w tym 69 kotów i 59 psów. Określano skuteczność badania radiologicznego w porównaniu do badania tomografii komputerowej głowy. Określono charakterystyczne cechy dla zmian zapalnych i nowotworowych jamy nosowej oraz zatok przynosowych widocznych w badaniu TK u psów i u kotów. Analizowano zależność pomiędzy wiekiem pacjentów a wynikiem tomografii komputerowej. Porównano wyniki badania rynoskopowego z angio-TK. Dodatkowo w każdej grupie badawczej wykonano badania dodatkowe: wymazy do badania bakteriologicznego, mikologicznego oraz pobrano bioptaty do badania histopatologicznego.

W pracy własnej wykazano, że w badaniu porównawczym między tomografią komputerową a radiografią cyfrową badanie TK jest bardziej dokładną metodą do oceny osteolizy lemiesza i kości podniebiennej u kotów oraz osteolizy lemiesza oraz blaszki sitowej kości sitowej i kości szczękowej u psów. Wykazano zależność między uwidocznieniem zmiany rozrostowej w badaniu rynoskopowym a badaniem tomografii komputerowej u kotów ($p \leq 0.05$) oraz wykazano zależność między wiekiem a wynikiem TK u kotów ($p \leq 0.05$). Wyniki badania bakteriologicznego były takie same dla psów z zapaleniem oraz nowotworem jamy nosowej i zatok przynosowych. Dominował wzrost *Staphylococcus pseudintermedius*. U kotów z zapaleniem oraz nowotworem jamy nosowej i zatok przynosowych dominował wzrost *Pasteurella multocida*. Dowodzi to, iż nadkażenia bakteryjne są wtórne do pierwotnego procesu patologicznego rozwijającego się w tej okolicy.

Słowa kluczowe: jama nosowa, tomografia komputerowa, radiografia, rynoskopia, weterynaria

Abstract

Even though the diseases of nasal cavity and paranasal sinuses are extremely common in both in canines and in felines, they still present a diagnostical challenge for veterinarians. This difficulty is caused by the similarity of clinical signs for inflammation and neoplastic diseases.

The goal of the PhD study was to evaluate the usefulness of the diagnostic imaging procedures in visualization of inflammatory and neoplastic diseases in nasal cavity and in paranasal sinuses. Used methods were radiography, computed tomography (CT), rhinoscopy and additionally microbiological and mycological swabs and histopathology.

During the experiment, 128 patients were examined in the clinic of surgery. Out of these 128 patients, 69 were cats and 59 dogs. The effectiveness of radiography in comparison to computed tomography in evaluation of the head was depicted. The characteristic changes for inflammation and neoplastic diseases of the nasal cavity and paranasal sinuses were described. The relationship between age of the patients and CT results were analyzed. The results of rhinoscopy and angio-CT were compared. Moreover, the additional methods; microbiological and mycological swabs and biopsies for histopathology, were performed for every group of patients.

This research shows that in comparison to radiography, CT is better method for analysis of vomer and palatine bone osteolysis in cats, as well as vomer, cribriform plate and maxillary bone osteolysis in dogs. The relation between rhinoscopy and CT results for mass visualization in cats were shown ($p \leq 0.05$). Furthermore, the correlation between age and CT results in cats were demonstrated ($p \leq 0.05$). The results of microbiological examinations were the same for dogs with either inflammation or neoplastic disease. The most prevalent bacterium was *Staphylococcus pseudintermedius*. In cats with inflammation or neoplastic disease *Pasteurella multocida* was most prevalent. This proves that bacteria are secondary to primary disease.

Key words: nasal cavity, computed tomography, radiography, rhinoscopy, veterinary medicine